

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM Den Haag

datum: 18 januari 2006
uw kenmerk: C/S&A/06/2865
uw brief van: 23 november 2006
ons kenmerk: arc-2006.03456/7

onderwerp: advies over de vaststelling van de ontwerp-selectielijst Patiëntenbeleid

Zeer geachte mevrouw Van der Hoeven,

In de hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst voor archiefbescheiden op het beleidsterrein *Patiëntenbeleid* over de periode vanaf 1945. In hun hoedanigheid van zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995 dragen de volgende organen deze lijst voor vaststelling voor: de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Defensie, de minister van Justitie, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Stichting Fonds PGO, de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek en de Nederlandse Transplantatie Stichting.

De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Hij biedt u bij deze zijn bevindingen aan.

Toetsing van procedurele aspecten

De Raad is van mening dat de voorbereiding van de ontwerp-lijst in procedurele zin voldoet aan de wettelijke vereisten.

Toetsing van inhoudelijke aspecten

De Raad ziet het historisch-maatschappelijk belang van (de archieven op) dit beleidsterrein vooral in de intensieve interactie tussen overheid en burger. De burger als patiënt is kwetsbaar; de rol van de overheid als beschermer van de burger weegt hier daarom zwaar. Vooral ten aanzien van (medisch-)ethische kwesties als euthanasie, abortus en het grensgebied van de lichamelijke integriteit en het zelfbeschikkingsrecht van de burger is het historisch-maatschappelijk belang zeer groot, ook al vanwege de eigenzinnigheid die Nederland op dit gebied nogal eens ten toon spreidt. Dat vereist dan ook grote zorgvuldigheid bij de waardering van de archieven op dit terrein.

De Raad is er van overtuigd dat de ontwerp-lijst voldoende garanties biedt voor het realiseren van de selectiedoelstelling en voor de borging van de belangen van het historisch onderzoek. Ook is hij van mening dat de lijst in voldoende mate rekening houdt met het administratieve belang en het belang van de recht- en bewijszoekende burgers.

Niettemin acht hij een aantal kanttekeningen noodzakelijk:

- In de historisch-maatschappelijke analyse bij deze ontwerp-lijst wordt gewezen op het belang van particuliere archieven op dit beleidsterrein. Het gaat dan met name om landelijke (patiënten)organisaties.
Onlangs kwam, in de vaststellingsprocedure van de lijst *Stimulering midden- en kleinbedrijf*, iets soortgelijks aan de orde. In het advies over die ontwerp-lijst¹ vroeg de Raad de Algemene Rijksarchivaris om duidelijk te maken hoe hij denkt om te gaan met de aanbevelingen die in het kader van een historisch-maatschappelijke analyse worden gedaan ten aanzien van de verwerving van particuliere archieven die voor het inzicht in een bepaald beleidsterrein van belang kunnen zijn. De Raad sprak de verwachting uit dat u hier in ieder geval bij de herijking van het archiefselectiebeleid aandacht aan zult besteden.
Hij herhaalt dat pleidooi in het kader van de advisering over de onderhavige lijst. Hij voegt daaraan toe dat, zolang er geen sprake is van een duidelijk acquisitiebeleid op dit terrein, terughoudender zou moeten worden omgesprongen met de (voorgenomen) vernietiging van archiefbescheiden die inzicht zouden kunnen geven in de interactie tussen overheid en burgers op dit beleidsterrein.
Lidmaatschapsarchieven bijvoorbeeld, die in de ontwerp-lijst zonder uitzondering worden voorgedragen voor vernietiging, zou de Raad vooralsnog willen bewaren. Handelingen met betrekking tot structureel overleg met patiëntenorganisaties en dergelijke ontbreken in de lijst. Om er zeker van te zijn dat ook neerslag daarvan niet tussen wal en schip verdwijnt, adviseert de Raad om een B-handeling hieromtrent in de lijst te doen opnemen.
- Omwille van het belang van de recht- en bewijszoekende burger acht de Raad het noodzakelijk de neerslag van de regionale toetsingscommissies euthanasie (164-165) langer te bewaren dan de 10 jaar die de ontwerp-lijst voorstaat. In aansluiting op de termijn waarbinnen vervolging van een arts mogelijk is, pleit de Raad voor een vernietigingstermijn van 20 jaar. Als er vervolging tegen een arts wordt overwogen of ingesteld, dient de hele procedure, dus ook de toetsing door de regionale toetsingscommissie, nog inzichtelijk te zijn.

¹ Advies dd. 3 december 2006, arc-2006.03247/2.

- De Raad adviseert de neerslag van de handelingen 139 en 141, die betrekking hebben op de vergunningverlening aan orgaancentra en orgaanbanken, te bewaren op grond van criterium 5. Het gaat hier om de omgang met menselijk materiaal, wat zowel vanuit medisch-ethisch als vanuit historisch-maatschappelijk oogpunt een belangrijk en teer onderwerp is.
- Beroepschriften komen op dit terrein niet of nauwelijks voor. Voor zover er wel procedures mogelijk zijn tussen overheid en burger op dit terrein, zijn ze onmiskenbaar van historisch-maatschappelijk belang, omdat de kwetsbaarheid van de burger als patiënt extra zorgvuldigheid vergt in de omgang van de overheid met die burger.
In handeling 35 is er sprake van administratief beroep waarbij, blijkens de formulering, de minister in hoogste instantie uitspraak doet. De Raad adviseert daarom deze handeling voor bewaring aan te merken op grond van criterium 5. Ook de neerslag van handeling 75, met een toezichthoudend karakter, komt volgens de Raad op dezelfde gronden in aanmerking voor bewaring.

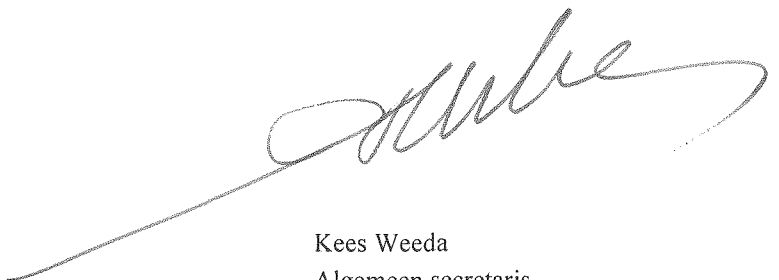
Advies

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor archiefbescheiden die gevormd zijn of worden in de periode 1945-2026, met in achtneming van de opmerkingen die in dit advies zijn gemaakt.

Hoogachtend,

Els H. Swaab
Voorzitter

Kees Weeda
Algemeen secretaris